

Ecclesiis videntur, aut visi sunt contulisse, si viventes in corpore sunt, ante altare recitentur tempore Missæ. Quodsi ab hac decesserint luce, nomina eorum cum fidelibus defunctis recitentur in suo ordine.

80 Honor sedis refertur ad prærogativam honoratioris loci. Censetur enim in Ecclesia honoratior sedes, quæ altari, & sacrario, choroque Cleri propinquior est. Synodus Wigorniensis ann. 1240 vetat (a), ne laici stent in cancellis, dum celebrantur divina, salva tamen reverentia Patronorum.

81 Honor & sepulturæ spectat locum honorabiliorem inhumationis in Ecclesia, isque judicatur honorabilior, qui sacrario est propinquior. Unde sepulturam habere in choro maxime honorificum reputatur, quod nunc specialiter Patronis annuitur.

82 Hæc honorifica jura ipso jure Patronorum sunt, tum laicorum, tum ecclesiasticorum, qui tales sunt ex fundatione, vel dotatione. Rescripsit Alexander III. quod, si nova Ecclesia ex proventibus veteris Ecclesiæ construatur, & dotetur, provideri debeat, ut competens in ea honor pro facultate loci Ecclesiæ Matræ servetur. c. 3. de Eccl. edif.

83 Nec tantum Patrono, sed & successoribus, hæredibusque prærogativa tribuitur. Et quousque in vivis superest, & liberi, & uxor distinguuntur. Sic judicatum fuit, in publica processione Patroni liberos, si masculi sint, immediate sequi patrem; uxorem quoque & filias prærogativa loci lætari, ita tamen, ut in publico congressu ipsæ in ordine mulierum primas teneant.

84 Si quæstiones incidant super his juribus honorificis, deferuntur terminandæ ad Judices Regios, non secus ac ipsæ controversiæ super jure Patronatus laico, cujus quidem plerumque accessiones sunt; præsertim quia similes causæ super possessione, hæc quasi possessione; institui solent. Constat autem in Gallia, Possessorum etiam in causis ecclesiasticis agitari coram Judicibus Regiis.

85 Absit vero, ut hæc jura honorifica Ecclesiæ Patronis ansam superbiendi relinquunt. Inquit S. Augustinus (b): *Magnum est de honoribus, & laudibus hominum non lætari, sed & omnem pompam inanem præcidere, & siquid inde necessarium retinetur, id totum ad utilitatem, salutemque conferre.*

* 86 Meminerint inde Sacerdotes, & Parochi, ut, dum Patronis exhibent jura honorifica, rationabile sit obsequium, alie-

(a) Synod. Wigorn. c. 3. (b) S. Aug. 8. p. 22.

alienum à turpi quæstu, à sordida adulatione, à sequiore personarum acceptione, aliove vitio, quia templum est domus Orationis, in qua nullus locus est ambitioni, vanæ gloriæ, negotiationi, aut aliis quibusvis sæcularibus contentionibus, & æmulationibus.

* 87 Quid hæc, vel alia occasione salubrius, quam juxta discretionem sacerdotali fortitudinis regulas Ecclesiæ tueri? Ait S. Cyprianus (a): *Non idcirco relinquenda est nobis ecclesiastica disciplina, aut sacerdotalis solvenda censura, quoniam convitiis infestamur, aut terroribus quatimur—Sacerdos Dei Evangelium tenens, & Christi, Ecclesiæque præcepta custodiens occidi potest, nec potest vinci.* Justa S. Ambrosium (b): *Nihil etiam in Sacerdote tam periculosum apud Deum, tam turpe apud homines, quam, quod pro libertate, & integritate disciplinæ sentiat, non libere denuntiare.* Refert Theodoretus (c): *Cum divus Ambrosius, multa cum libertate Imperatorem alloquens, nonnulla reprehendisset, quæ à Magistratibus hæc recie facta, utpote adversus disciplinam, esse videbantur. Respondit Imperator: hæc tuam libertatem jam pridem cognitam habebam: sed licet eam probe nossem, non solum non contradixi, imo assensum præbui Ordinationi tuæ. Proinde delictis animarum nostrarum medicinam adhibe, quemadmodum divina lex præcipit.* Ex sententia S. Augustini (d): *Qui pascit oves Christi, illius amor in tantum debet spirituales crescere ardorem, ut vincat etiam mortis, vel alterius periculi naturalem timorem.*

SECTIO II.

CAP. VIII.

De Regalia.

1 Innocentius XI. anno 1682. graviter succensebat Clero Gallicano, quod justæ defensionis libertatis ecclesiasticæ adversus recentiorum prætensionem, & extensionem Regaliæ, præterita discretionem Pastoralis fortitudinis, defuisset. Quis inquit, ausus est, invidiæ se offerre? Quis vel vocem unam emisit memorem pristinae libertatis?

2 Hodie Regalia jus Regium dicitur fruendi omnibus
Epis-

(a) S. Cypr. L. 1. ep. 3. ad Cornel. (b) S. Ambr. ep. 42. ad Teod. (c) Theodor. lib. 4. c. 6. Edit. Vales. (d) S. August. Tract. 123. in Joann.

Episcopatum vacantium proventus, quousque novus Episcopus præstiterit juramentum fidelitatis, & acceperit possessionem, aliaque absolverit, quæ ad clausuram Regaliæ requiruntur.

3 Inde duplicem Regaliæ distinguere licet: unam temporalem, quæ complectitur proventus, temporales vacantis Episcopatus; alteram spiritualem, quæ continet collationem beneficiorum non curatorum.

4 Fuit vetus hæc conditio feudorum, ut nonnisi ad vitam (a), & jure usufructuario à Domino tenenda concederentur, mortuo vasallo ad Dominum directum pleno jure reversura. Quum sensim tacito usu invaluisset, ut illa ad hæredes transirent, reliquum fuit dominis, ut pretium certum exigerent, quo mediante hæredes feudum à Domino relevare dicebantur. Quippe quamdiu feudum à novo hærede non erat relevatum, manebat apud Dominum directum, ut interim vacantis feudi fructus percipere posset.

5 Hoc exemplo recentioribus sæculis cœperant Principes feudorum ad Ecclesias ex liberalitate Majorum suorum devolutorum usumfructum Sede vacante ad se recipere, donec novus Episcopus juramentum fidelitatis præstitisset; eorumdemque investituram à Rege accepisset; quasi Episcopo mortuo ipsum feudum caducum evasisset, ut juxta leges feudorum ad Dominum directum redisse videretur, donec à novo vasallo relevaretur.

6 Calixtus II. ann. 1122. (b) in pactis cum Imperatore Henrico V. quibus abusus investituræ Regiæ abolerentur, convenit, ut Neo-electus Episcopus præstaret, quæ ratione feudorum deberentur. *Quæ ex regalibus debet, faciat.*

7 Tunc ergo Regalia, quatenus jus Regium percipiendi Sede vacante fructus temporales spectabat, ad feuda restringebatur. Philippus Pulcher in instructione, quam Archiepiscopo Senonensi, & Episcopo Antissiodorensi ad Pontificem dedit hæc verba facit: *Sicut feudum, vasallo vacans, interim cum suis redditibus à Domino licet occupatur, & propter defectum hominis, ut vulgari patriæ nostræ verbo utamur, de jure, & generali consuetudine Regni nostri per Dominum, quousque superveniat persona, quæ illi serviat, licite detinetur: sic nos, & nostri antecessores, vacante Ecclesia — & temporalem jurisdictionem, & bona temporalia accipimus, & nostros facimus omnes fructus, qui proveniunt eisdem.*

Hoc,

(a) De Marc. de Conc. lib. 8. cap. 22. (b) Calixt. II.

8 Hac occasione, cum feudis frequenter jus præsentationis, aut collationis cohæreret, consequens visum fuit, ut, revertente feudo ad Dominum, etiam jus præsentationis, collationisve, quod annexum erat, deberet ad Dominum recidere: atque hac ratione verisimile est, collationem præbendarum ad Regem jure Regaliæ primitus pervenisse.

9 Successu temporis Regalia ad omnes fructus Ecclesiæ vacantis protensa fuit. Quum tunc, præeunte Glossographo, & ab Interpretibus juris axioma receptum fuisset, collationem beneficiorum esse in fructu, sensim invaluit, quod, ubi Rex jure Regaliæ reciperet indistincte omnes fructus Episcopatus vacantis, etiam ipsam præbendarum collationem, veluti partem fructuum consequeretur.

10 Prævalentibus per titulum spoliis corruptelis Concilium Lugdunense II. Regaliæ ad illas Ecclesias restrinxit, in quibus ab ipsa fundatione, vel ex antiqua consuetudine superesset. *Qui autem, inquit, ab ipsarum Ecclesiarum, cæterorumque locorum fundatione, vel ex antiqua consuetudine jura sibi hujusmodi vindicant, ab illorum usu sic prudenter abstinere, & suos ministros in eis sollicitè faciant abstinere, quod ea, quæ non pertinent ad fructus, sive redditus provenientes vacationis tempore, non usurpent, nec bona cætera, quorum se asserunt habere custodiam, dilabi permittant, sed in bono statu conservent.* Refert. cap. 13. de Elect. in 6.

11 Quis dubitet, hoc Canone de jure Regaliæ agi? Durandus Mimatensis, qui & ipsi Concilio adfuit, ita explicat: *Regalia hic vocantur jura Regi in quibusdam Ecclesiis, & Monasteriis competentia: quia videlicet illis vacantibus Rex sub prætextu custodiæ facit fructus suos, & etiam in quibusdam Præbendas confert.*

12 Refert Goldastus veterum Imperatorum diplomata (a), quibus Otto IV. Fridericus II. & Rudolphus I. usum Regaliæ, cui plerumque plures abusus cohærebant, abdicarunt. *Dimittimus, & refutamus abusum, quem in occupandis bonis decedentium Prælatorum, aut etiam vacantium Ecclesiarum nostri consueverunt antecessores committere, pro motu propriæ voluntatis. Omnia spiritualia vobis, & aliarum Ecclesiarum Prælati libere disponenda relinquimus, ut, quæ sunt Cæsaris, Cæsari, & quæ sunt Dei, Deo recta attributione reddantur.*

13 Gallia, dimissis reliquis fructibus temporalibus, quos Rex plerumque novis Episcopis restituit, extensior usus Regaliæ in collatione beneficiorum, quæ cura animarum destituntur.

Ep. Van-Espen T. II.

P. no. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

(a) Goldast. Const. Imper. Tom. I. p. 289.

elucet. **Juxta** Pragmaticos enim omnia sunt extraordinaria in Regalia. Quippe Rex jure Regaliæ dicitur succedere in jus primitivum Episcoporum, ut pleno jure conferat beneficia Juris Patronatus ecclesiastici; Papæ nullas partes relinquat circa beneficia vacantia in Regalia, beneficium semper revertatur ad Regem, quandiu collatio Regia non habuerit plenum, & integrum effectum: Rex à Papa nec præveniri possit, nec tempore à Canonibus definito arctetur; nec regulis Cancellariæ ligetur: admittat etiam permutationes, & resignationes in favorem.

14. **Placuit** tamen in nonnullis modificatio. Prima spectat beneficia, tempore aperturæ Regaliæ, litigiosa. Contigit non raro, quod imminente morte Episcopi, possessoribus beneficiorum moverentur lites, ut eventu mortis beneficia ipsorum jure Regaliæ impetrari possent. Hinc ann. 1673. declaravit Rex, litigium non facere locum Regaliæ, nisi lis inter sex menses ante obitum Episcopi contestata fuerit. Superet interim hoc privilegium Regaliæ, ut, si beneficia litigiosa, modo lis sex mensibus ante obitum Episcopi instituta, & formata fuerit, cadant sub Regalia, ipse Rex ea, tanquam vere vacantia, jure Regaliæ conferat; creditur enim, Regaliam habere locum, dum non constat, Ordinarium revera, & rite contulisse, ut ideo jure, & facto vacans beneficium videatur. Dicitur jure vacans, si verus titulus collationis non probetur; titulus enim coloratus non admittitur. Dicitur de facto vacans, si possessio corporalis à proviso capta per se ipsum non fuerit, quippe Procurator non suffragatur, quia Regalia fictionem respuit.

15. **Altera** modificatio spectat beneficia majora. Hinc ann. 1682. Rex edixit, quod nulli imposterum conferri possit in ulla Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, per ipsum, aut successores suos Decanatus, Archidiaconatus, Præbenda thelogalis, Pœnitentiarius, aut aliud beneficium vacans in Regalia, cujus Titulares speciale jus habent nomine proprio exercendi aliquam jurisdictionem, aut functionem ecclesiasticam, nisi habeant ætatem gradum, aliasque conditiones per sacros Canones, & Ordinationes Regias requisitas. Si ergo cuicumque de similibus beneficii jure Regaliæ provisum fuerit oportet, ut is se sistat Vicariis Capitulum, si Sedes vacat, aut Prælati, si novi successerint, ad obtinendam approbationem, & missionem canonicam, antequam illam functionem exercent.

16. **Tertia** modificatio spectat collationem beneficiorum, quæ Capitulo cum Episcopo communia quodam modo sunt. Eadem enim declaratione Rex expressit, quod Regalia jus Capituli prætereant; nisi quatenus ad partes Episcopi recidat. Sic,

si

si Episcopus, & Capitulum conferant per turnum, aut per vices, aut Præbendas dividerint: ut collatio unius lateris spectet ad Episcopum, alterius vero ad Capitulum, Rex jure Regaliæ non succedit, nisi in locum Episcopi, illæso jure Capituli. Si collatio spectet conjunctim ad Episcopum, & Capitulum, Rex aperta Regalia mittit Commissarium, qui, loco Episcopi, una cum Canonicis eligat. Si Episcopus intret in Capitulum, ut, qua Canonicus, cum aliis Canonicis aliquem præsentet, quem posthac qua Episcopus ad præsentationem Capituli instituat, habet eo casu Commissarius suffragium Episcopi, ipsaque præsentatio exhibenda est Regi, ut provisio ejus nomine fiat, expediaturque; quemadmodum exhiberi debuisset in vivis Episcopo, ut ejus nomine collatio, & institutio fieret: ita, ut Rex jure Regaliæ in totum jus succedat Episcopi.

17. Quum autem Jus Regaliæ, & quæstiones ejus occasione incidentes, coram solis iudicibus Regiis, imo solo Parlamento Parisiensi agitentur, & decidantur, mirum, quantum jus illud Regaliæ extensum, quotque privilegiis tandem cumulatum sit. Dicitur Jus Coronæ, inalienabile, impræscriptibile &c.

18. Habet & Rex Galliarum alias nominationes per indulta Papalia. Indultum tenore Bullæ nihil aliud est, quam sui Regi à Pontifice datum, quo cuilibet Collatori Consiliarium, vel alium Ministrum Senatus Parisiensis nominat, ut ei beneficium necessario conferat. Ministro illi semel tantum providetur, & collator semel tantum oneratur, vel si non moritur, ut, sunt Universitates, semel quoad Rex vivit. Si Minister est Clericus, quod tempore concessi indulti solemne fuit, ipse nominari potest; si laicus, aliam personamabilem laudat, à Rege nominandam. Cumque beneficia alia sint regularia, alia sæcularia: ad illa quidem Religiosi nominandi fuere: quod nonnunquam collusionibus ansam dedit. Hinc Clemens IX. ann. 1668. permisit, ut sæculares beneficia Regularia, seu Commendas possiderent, eosque demum repletos esse censuit, si qui quot annis DC. libras meterent, cum antea CC. contenti essent. Simul, atque literæ, indulti indices. Collatori traditæ sunt Collator vincit, & indultarius infra sex menses beneficium petere potest; nec, ex quo tempore petit, à Papa præveniri potest. Præfertur etiam Graduatis, cum indultum ad ejusdem generis beneficia extendatur. Si Collator tergiversatur, adeundi sunt executores mandati Apostolici; videlicet Abbas S. Magalorii, h. e. Parisiensis Archiepiscopus, & Abbas S. Victoris, seu Cancellarius Universitatis.

19. Supersunt Regi etiam alia jura nominandi ad beneficia

P 2

per

Cap. 9.
De Relig.
Nom. Reg.

per rectam viam, scilicet Jus auspici ingressus, quos ad regni gubernacula admotus, primam, quæ in singulis Cathedralibus vacat Præbendam libere conferre potest. Sunt, qui dicunt, quod ambitio, & adulatio Aulicorum jus istud introduxerit, cui novæ introductioni (ait Cabassutius) (a) *Senatus Parisiensis plerumque fortiter intercessit, existimans, satis detractum Ecclesiæ fuisse per regaliam, & indulta in favorem suorum Officialium constituta, nec paciens alios concurrentes, & rivales, per quos beneficia, ad quæ aspirant, sibi detrahi possint, ideoque novum istud Indultiariorum genus frequentibus Senatus Consultis submovit, ac repulit, ut testatur Broudeus ad Lovetium lit. P. tit. Præbenda felicitis ad Coronam adventus. Et ita non semel iudicatum fuisse refertur.* Huic fere simile est & jus præstiti iuramenti fidelitatis, quo Præbendam primam vacantem, quam novus Episcopus conferre posset, confert.

20 In Germania Imperator jus primarum precum inde à Rudolphi I. temporibus sibi vindicat, quarum vigore neo-coronatus Imperator nominat personas idoneas ad beneficium vacaturum, quod ipse nominatus infra mensem à die notæ vacationis duxerit acceptandum, facitque nominatum per Executores in literis nominationis designatos recipi. Formula primarum precum fere hæc est. *Cum ex antiqua, & approbata, ac à divis Imperatoribus & Regibus inclytæ recordationis nostris Antecessoribus, usque ad nos producta consuetudine, quolibet Ecclesia, in nostro Romanorum imperio constituta, ad quam beneficiorum ecclesiasticorum pertinet collatio, super unius collatione beneficii precum nostrarum primaris admittente teneatur, devotionem tuam rogamus; quatenus huic Clerico de ecclesiastico beneficio, quod ad tuam collationem spectat, ob reverentiam sacri imperii, & nostram, si quod vacat ad præsens, vel quamprimum vacaverit, studeas liberaliter providere, taliter id faciens, quod devotionem tuam nostra Serenitas merito debeat commendare, & ad tua justa desideria facilis inveniri.* Aliquamdiu placuit & hoc Jus Regium indultis Papalibus stipare. Exortis inde inter Clementem XI. & Josephum I. dissidiis, placuit Carolo VI. indultum generatim postulare, ut promptior executionis iocus esset.

21 In Gallia Bonifacius VIII. ægrius tulit, quod Reges non tantum præsentationes, sed & ipsas collationes Regiæ authoritati arrogassent, præterito consensu tacito, vel expresso S. Sedis. Declaravit Rex, quod collatione beneficiorum usus est, utiturque, sicut ad eum pertinet, de jure, & bona consue-

(a) Cabassut. in Theor. & Prax. J. C. l. 2. cap. 4.

suetudine, sicut S. Ludovicus, & alii Prædecessores ejus usi sunt à tempore, cujus memoria non existit, nec circa hoc fecit, nec intendit facere aliquam novitatem; nec credit, quod Papa sibi facere velit, qui longum usum suum, & Prædecessorum suorum in collatione novit plenissime ab experto.

22 In reliquis Regium jus collationis probant novi juris exempla. Quippe Honorius III. haud improbat, quod Comitissa Flandriæ beneficia ecclesiastica, in qua Jus Patronatus obtinet, absolute conferret. *cap. fin. de Conc. Præb. & ibi Interp.*

23 Meminit Innocentius III. consuetudinis Anglicanæ, qua Rex Decanatum, & Præbendas ipsius Ecclesiæ (S. Petri de Cura Cenomanensis) conferebat, dicecesano etiam Episcopo inconsulto. *cap. 6. de Consuet. in integr. lect. Anon. Augustin.*

24 Tametsi quorundam beneficiorum collatio pleno jure ad Principem pertineat; siquæ tamen Sacramentorum administratio, aut cura animarum annexa sit, eam ab Episcopo obtinere oportet. Rescripsit Imperatori Gregorius XI. *Esto, quod aliqua beneficia vacantia conferas; ut curam tamen animarum, annexam committere valeas, jus spirituale, quod non cadit in laicum, non permittit.* Refert Odor. Raynald (a).

* 25 Quid inde superest, quam Patroncs, & Collatores monere, ut meminerint regularum ecclesiasticarum, quod per præsentationes, & collationes oporteat digniores seligere? Juxta S. Augustinum (b): *Nec solum, quantum arbitror, leve putandum est esse peccatum, in personarum acceptione habere fidem Domini nostri Jesu Christi, si illam distantiam sedendi, & standi ad honores ecclesiasticos referamus. Quis enim ferat eligi divitem ad sedem honoris ecclesiastici, contempto paupere instructiore, atque sanctiore.* Ex sententia S. Ambrosii (c). *Cum in omni actu, tum maxime in petitione — abesse debeat malignitas, in quo vita formatur omnium, ut placido, & pacifico judicio præferatur vir omnibus, qui eligatur, veluti reliquis dignior, ex omnibus, & medeatur omnibus.* Inquit S. Hieronimus (d): *Audiant, qui habent constituendi Presbyteros per urbes singulas potestatem, sub quali lege ecclesiasticæ constitutionis ordo teneatur. — Ex quo manifestum est, eos qui Apostoli lege contempta ecclesiasticum gradum non merito voluerint alicui deferre, sed gratia, contra Christum facere.* Tridentina S. Synodus: *Omnes vero, & singulos, qui ad promotionem præficiendorum quodcumque jus, quacunque ratione, à Sede Apostolica habent,*

(a) Odor. Raynald. ad ann. 1236. n. 21. (b) S. August. (c) S. Ambr. ep. 82.

(d) S. Hier. in ep. ad Tit. cap. 1.

bent, aut alioquin operam suam præstant, nihil in iis pro præ-
senti temporum ratione innovando, hortatur, & monet, ut in pri-
mis meminerint, nihil se ad Dei gloriam, & populorum sa-
lutem utilius posse facere, quam si bonos Pastores, & Ec-
clesiæ gubernandæ idoneos promoveri studeant, eosque alienis
peccatis communicare, nisi, quos digniores; & Ecclesiæ ma-
gis utiles ipsi judicaverint, non quidem precibus — sed eorum
exigentibus meritis præfici diligenter curaverint.

T I T. IX.

De Institutione, & Possessione Beneficiorum.

C A P. I.

De Institutione.

1 **N**ovo jure ad exemplum Feudi duplex institutio dis-
tinguitur. Una spectat legitimam immissionem in possessio-
nem beneficii: altera conferre dicitur titulum beneficii; hinc
& institutio autorizabilis dicitur. Quippe à recentioribus
Interpretibus plerumque in beneficiis curatis commissio cu-
ræ animarum peculiarius spectatur, ut ab institutione au-
thorizabili, quatenus est tituli collativa, distinguatur.

2 Institutio, quatenus est tituli collativa, jure novo re-
gulariter reservatur Episcopo, quia ea mediante Clericus
Ecclesiæ ministro, tamquam ordinarius Sacrorum Minister
adscribitur. c. 4. de Jur. Archid.

3 Alibi tamen præfert Rubrica, quod institutiones, ut-
pote autorizabiles, possint de jure speciali, nimirum vel
titulo privilegii, vel præscriptionis, ad inferiores Collatores
spectare. Sic rescripsit Innocentius III., Archidiaconum Ri-
chemundiæ esse in jure instituendi tuendum; eoquod pro-
basset, se, & Prædecessores suos in continua possessione
fuisse. Admodum verisimile est, quod Episcopi soliti fuerint,
institutiones Præsentatorum à Patronis committere Archidia-
conis, donec sensim tam frequens delatio in jus ordinarium
Archidiaconorum transisset. c. 6. de Instit.

4 His exemplis & Concilium Tridentinum (a) institutio-
nem Episcopo reservat. Si ex causa foundationis, inquit,
aut dotationis Jus Patronatus impetretur, aut obtineatur,
institutio Episcopo, & non alteri inferiori reservetur. Et in-
fra:

(a) Trid. sess. 14. c. 12.

fra: (a) Non liceat præterea Patrono, cujusvis privilegii præ-
textu, aliquem ad beneficia sui Juris Patronatus, nisi Epis-
copo loci ordinario, ad quem provisio, sive institutio ipsius
beneficii, cessante privilegio, jure pertineret, quoquomodo
præsentare.

5 Absit tamen, quod his Decretis jus inferiorum Colla-
torum expunctum censeas. Inquit Concilium (b): Quodsi ad
inferiores institutio pertineat, ab Episcopo tamen juxta alias
statuta ab hac Synodo examinentur.

6 Et supra (c): Cum vero institutio ab alio, quam Epis-
copo erit facienda — si Jus Patronatus Ecclesiæ Parochia-
lis laicorum fuerit, debeat, qui à Patrono præsentatus erit,
ab iisdem deputatis, ut supra, examinari.

7 Enimvero prævalente inferiorum Collatorum jure non
raro eveniebat, quod passim in beneficia tum simplicia, tum
curata, Clerici quique sine omni defectu, præterito quovis
examine, aut scitu Episcoporum ad præsentationem Patro-
norum quamvis laicorum admitterentur (d). Inde S. Synodus
statuit, ut præsentati, seu electi, vel nominati — ad qua-
vis ecclesiastica non instituuntur, nec confirmentur, neque
admittantur, etiam prætextu cujusvis privilegii, seu consue-
tudinis, etiam ab immemorabili tempore præscriptæ, nisi fue-
rint prius à locorum Ordinariis examinati, & idonei reper-
ti — Præsentatis tamen, electis, seu nominatis ab Universi-
tatis, seu Collegiis generalium studiorum exceptis.

8 Nostris moribus id genus examinis, & approbationis
Episcopalis ad beneficia curata, utpote pro obtinenda cura
animarum, quæ à collatione tituli distinguitur, restringere
placuit; adeo tamen, ut & ab Universitatibus præsentati,
si ad beneficia curata fuerint nominati, ad subeundum illud
examen pro cura animarum teneantur.

9 Superest, ut, facta præsentatione, Collatores institu-
tionem in longum tempus haud differant, aut ægre ferant,
quod Præsentati ad Superiorem recurrant. Rescripsit Alexan-
der III. Abbati S. Remigii, & Archidiacono Remensi: Quia
indecens est, & penitus obvium rationi, quod prænominato
Subdiacono (Præsentato per Abbatem (e) S. Petri Catalau-
nensis) plebis cura, nisi pro rationabili, & manifestata cau-
sa, denegetur: Discretionem vestram per Apostolica scripta præ-
cipiendo mandamus, quatenus infra 40. dies post harum sus-
ceptionem prædictum Episcopum Suessionensem monere, ac
pro-

(a) c. 13. (b) Trid. sess. 25. c. 9. (c) Sess. 24. c. 18.

(d) Trid. sess. 7. c. 13. (e) Conc. Gen. Tom. X. col. 1274.